

Umowa dotycząca ochrony zdrowia pracowników poprzez prawidłowe obchodzenie się i użytkowanie krzemionki krystalicznej i produktów, które ją zawierają

- (1) Krzemionka krystaliczna występuje w dużych ilościach w środowisku naturalnym i stanowi około 12% skorupy ziemskiej. To naturalny składnik wielu innych minerałów i produktów mineralnych.
- (2) Przemysł intensywnie wykorzystuje dwie krystaliczne postacie krzemionki, tj. kwarc i krystobalit. Sprzedaje się je jako piasek, czyli granulaty, lub jako mączki złożone z cząstek o średnicy poniżej 0,1 mm.
- (3) Krzemionka krystaliczna i zawierające ją materiały / produkty / surowce wykorzystuje się w różnorodnych gałęziach przemysłu, w tym m.in. w chemii, ceramice, budownictwie, kosmetykach, środkach czystości, elektronice, odlewnictwie, hutnictwie szkła, ogrodnictwie, branży rozrywkowej, metalurgii i inżynierii, powłokach, w tym w farbách, w przemyśle farmaceutycznym, a także jako czynnik filtrujący w wielu branżach.
- (4) Komitet Naukowy ds. Wartości Dopuszczalnych Narażenia Zawodowego (SCOEL)¹ ustalił, między innymi „że głównym efektem wdychania respirabilnej krzemionki krystalicznej przez ludzi jest krzemica. Na podstawie zgromadzonych informacji można stwierdzić, że u osób cierpiących na krzemicę występuje większe prawdopodobieństwo zachorowania na raka płuc (i najwyraźniej nie u pracowników nie mających krzemicy, narażonych na pył krzemionki w kamieniołomach i przemyśle ceramicznym). Dlatego zapobieganie krzemicy zmniejszy także ryzyko zachorowania na raka. Ponieważ nie można określić wyraźnego progu rozwoju krzemicy, każde zmniejszenie narażenia ograniczy ryzyko wystąpienia krzemicy.”
- (5) Zgromadzone dowody wykazują, że wpływ respirabilnej krzemionki krystalicznej w poszczególnych branżach jest różny.
- (6) Istnieje szereg mylących czynników w epidemiologii raka płuc, takich jak palenie tytoniu, wpływ radonu czy policyklicznych węglowodorów aromatycznych.
- (7) Nie ma obecnie dopuszczalnej wartości narażenia zawodowego dla respirabilnej krzemionki krystalicznej na szczeblu UE, a wartości krajowe są różne.
- (8) Respirabilna krzemionka krystaliczna różni się pod wieloma względami – m.in. z powodu jej obfitości w środowisku naturalnym – od sytuacji spotykanych na co dzień w przepisach bezpieczeństwa pracowników. Dlatego niniejsza Umowa, pod wieloma względami wyjątkowa, stanowi odpowiednie narzędzie do rozwiązywania problemów dotyczących tej substancji.
- (9) Strony działające w firmie są przekonane, że niniejsza Umowa przyczyni się do ochrony stanowisk pracy i zabezpieczenia gospodarczej przyszłości sektorów i firm.
- (10) Strony dołożą wszelkich starań, aby objąć niniejszą Umową wszystkie firmy we wszystkich reprezentowanych sektorach.

¹ SCOEL SUM Doc 94-final on respirable crystalline silica, czerwiec 2003.

- (11) Strony niniejszej Umowy działają zgodnie z Artykułem 139 (1) i (2) Traktatu WE.

Mając na uwadze powyższe, Strony zawierają niniejszą Umowę dotyczącą ochrony zdrowia pracowników poprzez prawidłowe obchodzenie się i użytkowanie krzemionki krystalicznej i produktów, które ją zawierają.

Artykuł 1 - Cele

Celem niniejszej Umowy jest

- ochrona zdrowia Pracowników i innych osób narażonych zawodowo w miejscu pracy na respirabilną krzemionkę krystaliczną z zawierających ją materiałów / produktów / surowców;
- zmniejszenie narażenia na respirabilną krzemionkę krystaliczną w miejscu pracy przez stosowanie określonych tu Dobrych praktyk, w celu uniknięcia, wyeliminowania lub obniżenia zawodowego zagrożenia zdrowia, związanego z respirabilną krzemionką krystaliczną;
- zwiększenie wiedzy o potencjalnym wpływie respirabilnej krzemionki krystalicznej na zdrowie oraz znajomości Dobrych praktyk.

Artykuł 2 - Zakres

- (1) Niniejsza Umowa dotyczy produkcji i użytkowania krzemionki krystalicznej, a także zawierających ją materiałów / produktów / surowców, które mogą potencjalnie prowadzić do narażenia na respirabilną krzemionkę krystaliczną. Opis branż, których to dotyczy, został podany w Załączniku 5.
- (2) Zakres Umowy obejmuje działania pomocnicze, takie jak posługiwanie się, składowanie i transport. Dotyczy również ruchomych miejsc pracy. Ruchome miejsca pracy mogą podlegać określonym poniżej przepisom.
- (3) Niniejsza Umowa obowiązuje określone i wymienione poniżej Strony, Pracodawców i Pracowników.

Artykuł 3 - Definicje

- (1) ‘Pracodawcy’ to indywidualne firmy bezpośrednio lub pośrednio reprezentowane przez Strony tej Umowy, reprezentujące branże.
- (2) ‘Zatrudnieni’ to pracownicy bezpośrednio lub pośrednio reprezentowani przez Strony tej Umowy, reprezentujące pracowników, którzy mogą być regularnie lub sporadycznie narażeni na respirabilną krzemionkę krystaliczną. Zatrudnieni są rozumiani jako zatrudnieni niepełnotetadowi, pełnoetatowi, a także zatrudnieni na czas określony i inni zatrudnieni, którzy pracują pod bezpośrednim nadzorem Pracodawcy (np. zatrudnieni oddelegowani).
- (3) ‘Przedstawiciele pracowników’ to przedstawiciele pracowników o określonej odpowiedzialności za ich bezpieczeństwo i zdrowie: dowolna osoba wybrana lub wyznaczona zgodnie z krajowym prawem i / lub praktyką do reprezentowania pracowników, w razie problemów dotyczących ochrony ich bezpieczeństwa i zdrowia w pracy.
- (4) ‘Strony’ to sygnatariusze niniejszej Umowy.
- (5) ‘Respirabilna krzemionka krystaliczna’ to ułamek masowy wdychanych cząstek krzemionki krystalicznej, przenikających do nieurzęsionych dróg oddechowych. Konwencja dot. frakcji respirabilnej, która jest docelową specyfikacją przyrządów do pobierania próbek jest zdefiniowana zgodnie z § 5.3 normy europejskiej EN 481 Powietrze na stanowiskach pracy. Określenie składu ziarnowego dla pomiaru cząstek zawieszonych w powietrzu.

- (6) 'Dobre praktyki' to ogólne zasady Dyrektywy 89/391 i Rozdziału II Dyrektywy 98/24, zgodnie z dalszym rozwinięciem i przedstawieniem w Załączniku 1, który może podlegać okresowej aktualizacji.
- (7) 'Miejsce pracy' to jednostka operacyjna, w której występuje respirabilna krzemionka krystaliczna. Składowanie i transport są traktowane jako oddzielne miejsca pracy, chyba że są połączone z miejscem produkcji lub użytkowania. Ruchome miejsca pracy również są zaliczane do miejsc pracy.
- (8) 'Nie-stosowanie' to nieprzestrzeganie Umowy, w tym Dobrych praktyk, określonych w punkcie (6) powyżej, powodujące zwiększone narażenie Pracowników na respirabilną krzemionkę krystaliczną oraz stwarzające zagrożenie zdrowia, którego można było uniknąć, przestrzegając Dobrych praktyk.
- (9) 'Praktyki krajowe' to wydane przez kompetentne władze lub uzgodnione w branży wytyczne lub normy, które nie są prawem ani przepisami.

Artykuł 4 - Zasady

- (1) Strony będą współpracować nad poszerzeniem wiedzy o wpływie respirabilnej krzemionki krystalicznej na zdrowie, szczególnie poprzez badania, monitoring i rozpowszechnianie Dobrych praktyk.
- (2) Strony uważają, że istnieje potrzeba stworzenia europejskiej strategii zapobiegania respirabilnej krzemionce krystalicznej. Jednak nie oznacza to, że podpisanie tej Umowy należy traktować jako potwierdzenie niekontrolowanego narażenia w danej branży czy rzeczywistego narażenia w całym sektorze.
- (3) Strony potwierdzają ciągłe obowiązywanie zasad ogólnych Dyrektywy 89/391 i Dyrektywy 98/24, dotyczących ochrony zdrowia i zapewnienia bezpieczeństwa pracowników w związku z zagrożeniami związanymi z czynnikami chemicznymi w pracy (w tym zwłaszcza Artykuł 4: określenie i ocena ryzyka; Artykuł 5: zapobieganie ryzyku; Artykuł 6: określone środki zapobiegawcze i ochronne; Artykuł 7: procedury postępowania w razie wypadków, zdarzeń i sytuacji awaryjnych; Artykuł 8: informowanie i szkolenie pracowników).
- (4) Strony zgadzają się, że krzemionka krystaliczna i zawierające ją materiały / produkty / surowce, jak dalej opisano w Załączniku 5, to podstawowe, przydatne i często niezastąpione komponenty / składniki w wielu rodzajach zawodowej działalności przemysłowej i innej, przyczyniające się do ochrony miejsc pracy i zabezpieczające gospodarczą przyszłość sektorów i firm, oraz że nie należy przerywać ich produkcji i wszechstronnego wykorzystania.
- (5) Strony zgadzają się, że wdrożenie Dobrych praktyk, przedstawionych w Załączniku 1 do niniejszej Umowy, skutecznie przyczyni się do zarządzania ryzykiem poprzez zapobieganie lub, tam, gdzie to obecnie niemożliwe, ograniczenie narażenia na respirabilną krzemionkę krystaliczną, przez stosowanie odpowiednich środków zapobiegawczych i ochronnych w stosowaniu zaleceń Rozdziału II Dyrektywy 98/24.
- (6) Niniejsza Umowa w żadnym stopniu nie narusza obowiązku przestrzegania przez Pracodawców i Pracowników przepisów krajowych i unijnych w zakresie BHP pracowników.
- (7) Jeśli obowiązujące Praktyki krajowe są surowsze, niż wymagania stawiane przez tę Umowę, Pracodawcy i Zatrudnieni powinni stosować się do tych Praktyk krajowych.

Artykuł 5 - Dobre Praktyki

- (1) Strony wspólnie przyjmują Dobre Praktyki, przedstawione w Załączniku 1.
- (2) Pracodawcy i Zatrudnieni, a także Przedstawiciele pracowników, wspólnie dołożą wszelkich starań, aby wprowadzić Dobre Praktyki na poziomie miejsca pracy w maksymalnym zakresie, w tym w stosunku do nie-Pracowników narażonych zawodowo w danym miejscu, na przykład

podwykonawców (np. wprowadzając w miarę możliwości część Dobrych Praktyk w specyfikacjach kontraktu).

- (3) Załącznik 1 można dostosować zgodnie z procedurą podaną w Załączniku 7.
- (4) Pracodawcy podejmują się organizować okresowe szkolenia, a wszyscy zatrudnieni, których to dotyczy, zobowiązują się w nich uczestniczyć w zakresie wdrażania Dobrych Praktyk².

Artykuł 6 - Monitoring

- (1) W każdym miejscu pracy zainstaluje się system monitoringu stosowania Dobrych Praktyk. W tym celu, Pracodawca w każdym miejscu wyznaczy Pracownika (np. kierownika zespołu w danym miejscu) do monitorowania stosowania Dobrych Praktyk. Na żądanie będzie on przedstawiał raporty osobie wyznaczonej zgodnie z (2).
- (2) Osoba ta zostanie wyznaczona przez Pracodawcę zgodnie z postanowieniami Artykułu 7 Dyrektywy 89/391, w celu monitorowania regularnego stosowania lub nie-stosowania Dobrych Praktyk. W razie potrzeby, będzie ona wymieniać informacje z osobami wyznaczonymi zgodnie z (1) powyżej, stosownie do harmonogramu/procedury określonej w jej obowiązkach, po konsultacjach z Radą Pracowniczą firmy i Przedstawicielami załogi.
- (3) W przypadku monitoringu pyłu, Pracodawcy będą przestrzegać odpowiednich Protokołów monitoringu pyłu, zgodnie z Załącznikiem 2. Protokoły te można dostosować do określonych potrzeb mniejszych miejsc, a także mogą one dopuszczać losowy wybór miejsc w przypadku dużej liczby mniejszych miejsc w określonych sektorach.

Artykuł 7 - Raportowanie, doskonalenie

- (1) Pracodawcy i Zatrudnieni przy wsparciu Przedstawicieli pracowników będą wspólnie i stale starać się przestrzegać Dobrych Praktyk, a także doskonalić ich stosowanie.
- (2) Pracodawcy będą raportować stosowanie / nie-stosowanie oraz doskonalenie za pośrednictwem osoby wyznaczonej zgodnie z Artykułem 6 (2) co dwa lata, a po raz pierwszy w 2008 roku (sprawozdanie za rok 2007).
Format raportowania został wspólnie uzgodniony przez Strony w Załączniku 3 do tej Umowy.
- (3) Strony zgadzają się, że liczba sytuacji nie-stosowania będzie stopniowo maleć u Pracodawcy w okresie obowiązywania tej Umowy, chyba że liczba sytuacji nie-stosowania nie pozwala na dalsze doskonalenie. W takim przypadku Pracodawca powinien dołożyć wszelkich starań, aby zachować status quo.
- (4) Raportowanie przed Radą będzie realizowane przez odpowiednią Stronę w ustalony sposób, zgodnie z (2) powyżej. Jednakże, do raportu zbiorczego należy dołączyć listę miejsc, w których regularnie występują sytuacje nie-stosowania.

Artykuł 8: Rada

(1) Zasada

Głównym celem Rady jest rozpoznawanie występujących problemów i proponowanie możliwych rozwiązań. Rada będzie jedynym i wyłącznym organem nadzorującym wdrażanie i interpretację Umowy.

(2) Zadania

Rada będzie przeglądać raporty Artykułu 7 i wystawiać Raport skrócony najpóźniej do 30 czerwca w roku następującym po podsumowaniu stosowania, nie-stosowania i doskonalenia, podając poziom stosowania / nie-stosowania w danym sektorze przemysłu, przyczyny danego

² Patrz Artykuł 13 Dyrektywy 89/391.

stanu rzeczy oraz wydając odpowiednie zalecenia. Raport skrócony zostanie przesłany do Stron i ich członków, do Komisji Europejskiej i władz krajowych, odpowiedzialnych za bezpieczeństwo pracowników. Ponadto, zostanie oznaczony jako „poufne/ważne dane biznesowe”. W razie potrzeby, Podsumowanie może zostać udostępnione opinii publicznej. W czerwcu 2007 roku, Raport skrócony będzie miał inny format, zawierający jedynie podsumowanie w oparciu o informacje udostępnione przez Strony, stan wdrażania i przygotowań do pierwszego raportowania, które odbędzie się w roku 2008.

W przypadku powtarzającego się nie-stosowania, gdzie wynika ono z powtarzającego się i nieuzasadnionego braku czynności naprawczych, Rada zdecyduje o podjęciu środków w celu naprawy tych sytuacji.

Oprócz wymienionych powyżej zadań, Rada będzie także realizować następujące zadania: (a) omawianie i rozwiązywanie wszelkich problemów ważnych dla funkcjonowania tej Umowy; (b) rozwiązywanie jakichkolwiek konfliktów i problemów z interpretacją w ramach tej Umowy, w tym zgłaszanych przez poszczególne Strony, Pracodawców i Pracowników; (c) wystawianie zaleceń dotyczących potencjalnych aktualizacji tej Umowy; (d) komunikacja ze stronami trzecimi; i (e) dostosowywanie Dobrych Praktyk zgodnie z Załącznikiem 7.

(3) Skład

Rada będzie się składać z przedstawicieli Stron, wyznaczonych przez nie po raz pierwszy w dniu podpisania Umowy na okres czterech lat. Liczba przedstawicieli Pracodawców i Pracowników będzie taka sama. W tym samym czasie lub w razie potrzeby później, Strony mogą również wyznaczyć Członka zastępczego dla każdego członka Rady. Członkowie zastępczy mogą uczestniczyć jako cisi obserwatorzy lub, jeśli to konieczne, zastępować członków Rady, zawsze mając na uwadze zapewnienie ciągłości i odpowiedniej wiedzy. Wielkość Rady będzie taka, aby była funkcjonalna w praktyce i zostaje ustalona na maksymalnie 30 osób (tj. 15 / 15) łącznie z Przewodniczącymi, zgodnie z Artykułem 3 Załącznika 6. Jeśli dowolna ze Stron wycofa się, odstąpi od Umowy lub przestanie istnieć, lub w razie dołączenia do Umowy nowej Strony w trakcie kadencji Rady, Strony odpowiednio dostosują członkostwo Rady, zachowując jednak podaną powyżej maksymalną liczbę członków. Strony nie reprezentowane w Radzie jako Członkowie lub Członkowie zastępczy, mają prawo zostać wysłuchanymi przez Radę oraz uczestniczyć w debacie dotyczącej ich problemu. Zasady Rady zostały określone w Załączniku 6.

(4) Podejmowanie decyzji

Rada zamierza podejmować decyzje jednomyślnie. W razie braku jednomyślności, decyzje Rady będą podejmowane przy podwójnej kwalifikowanej większości 75% głosów, podzielonych odpowiednio między przedstawicieli Pracodawców i Pracowników. Na przykład, jeśli Rada liczy 30 członków (15 po stronie Pracodawców i 15 po stronie Pracowników), będzie wymagana większość 12 głosów po każdej ze stron.

(5) Sekretariat

Rada będzie wspomagana logistycznie przez sekretariat, który zostanie utworzony przez Strony w czasie podpisywania Umowy.

Artykuł 9 – Poufność

- (1) Cała ustna i pisemna komunikacja wśród i między Stronami i ich członkami, dotycząca stosowania tej Umowy, pozostanie poufna i nie będzie udostępniana stronom trzecim, chyba że wystąpi prawny obowiązek jej ujawnienia.
- (2) Warunek poufności przedstawiony w (1) nie dotyczy następujących przypadków:
 - Raport skrócony, który zostanie przekazany tylko osobom i organizacjom wymienionym w Artykule 8 (2),
 - Podsumowanie, które można podać do publicznej wiadomości stronom trzecim,
 - wspólne konieczne kontakty Przewodniczących Rady ze stronami trzecimi,

- niezbędny obieg informacji między Stronami i ich członkami, jeśli dotyczą ich ujawnione informacje.
- (3) Tożsamość firm wymienionych w raportach może zostać ujawniona członkom Stron, których to dotyczy, chyba że Rada zdecyduje inaczej, zgodnie z Artykułem 8 (2). Osoby otrzymujące powinny być zobowiązane do tego samego poziomu poufności, jaki określa ta Umowa.
 - (4) Naruszenie (1) i (3) upoważni Stronę poszkodowaną i/lub jej członków do podjęcia czynności prawnych, zgodnie z krajowym prawem cywilnym.

Artykuł 10 - Badania lekarskie

Lekarz medycyny pracy / higienista pracy lub podobny organ wewnętrzny lub zewnętrzny wyznaczony dla danego miejsca określi zgodnie z krajowymi przepisami, Artykuł 10 Dyrektywy 98/24 i Protokół badań lekarskich, jak opisano w Załączniku 8, zakres wymaganych badań lekarskich.

Artykuł 11 - Badania - Gromadzenie danych

Strony będą omawiać luki w badaniach i danych, a także przedstawiać zalecenia dotyczące badań, w tym bezpieczniejszych produktów lub procesów, które muszą zostać poddane ocenie ryzyka przed zastosowaniem. Zostaną także przedstawione zalecenia dotyczące projektów gromadzenia danych, które należy przeprowadzić w przyszłości. Lista poprzednich projektów badań została zawarta w Załączniku 4.

Artykuł 12 - Czas trwania - Aktualizacja

- (1) Niniejsza Umowa zostaje zawarta na minimalny okres czterech lat i podlega automatycznemu wznawianiu na okres dwóch lat. Strony mają prawo wycofać się z Umowy z zachowaniem rocznego okresu wypowiedzenia.
- (2) Niniejsza Umowa utraci ważność w chwili, gdy wszystkie Strony przestaną reprezentować swoje sektory przemysłowe, lub w danym sektorze przemysłowym pozostaną mniej niż dwie Strony, jedna reprezentująca Pracodawców i jedna reprezentująca Pracowników.
- (3) Strony mają prawo wycofać się z niniejszej Umowy w dowolnym czasie bez uprzedzenia, jeśli ich odpowiednik sektora przemysłowego przestanie być Stroną tej Umowy lub nie będzie przedstawicielem („Wzajemność”).
- (4) Jeśli w przyszłości zostaną przedstawione nowe przepisy UE dotyczące krzemionki krystalicznej, Strony spotkają się, aby ocenić wpływ przedstawionych przepisów na niniejszą Umowę.

Artykuł 13 - Zmiana Stron

- (1) Do niniejszej Umowy mogą przystąpić kolejne Strony.
- (2) Niniejsza Umowa jest wiążąca dla prawnych następców Stron.

Artykuł 14 - Inne postanowienia

- (1) Niniejsza Umowa nie tworzy żadnych praw ani obowiązków innych, niż w niej określone.
- (2) Wszelkie roszczenia i spory dotyczące interpretacji i stosowania tej Umowy będą rozstrzygane wyłącznie przez Radę i z powodu wyjątkowej natury tej Umowy nie będą podlegać jurysdykcji krajowych organów sądowych. Wszelkie inne roszczenia i spory dotyczące tej Umowy będą podlegać prawu i jurysdykcji kraju zamieszkania pozwanych, przy kompetentnym krajowym sądzie miejsca zamieszkania pozwanych.

- (3) Niniejsza Umowa zostanie przetłumaczona na wszystkie oficjalne języki UE. Podstawę do interpretacji stanowi wersja angielska.
- (4) O ile zachodzi rozbieżność między Dobrymi praktykami i surowszymi Praktykami krajowymi w określonej jurysdykcji, przestrzeganie takich Praktyk krajowych, wymagane zgodnie z Artykułem 4 (7) nie stwarza sytuacji nie-stosowania, zgodnie z Artykułem 3 (8).

Artykuł 15 – Wejście w życie

Niniejsza Umowa wchodzi w życie w okresie sześciu miesięcy od jej podpisania przez pierwsze dwie Strony, jedną reprezentującą Pracodawców i jedną reprezentującą Pracowników w tym samym sektorze przemysłowym, o ile zostanie przetłumaczona na wszystkie oficjalne języki UE.

Załącznik 1	[Dobre praktyki (Podręcznik dobrych praktyk)]
Załącznik 2	[Protokół monitoringu pyłu]
Załącznik 3	[Format raportowania]
Załącznik 4	[Lista projektów badań]
Załącznik 5	[Opis branż]
Załącznik 6	[Rada – Sekretariat]
Załącznik 7	[Procedura dostosowywania Dobrych praktyk]
Załącznik 8	[Protokół badań lekarskich na krzemice]

Zawarto 25 kwietnia 2006.

Między:

APFE - European Glass Fibre Producers Association

Pan R. Furber, Członek Zarządu

BIBM - International Bureau for Precast Concrete

Pan E. Danno, Sekretarz Generalny

CAEF - The European Foundry Association

Pan K. Ubat, Sekretarz Generalny

**CEEMET - Council of European Employers of the Metal,
Engineering and Technology-Based Industries**

Pan U. Combüchen, Sekretarz Generalny

CERAME-UNIE - The European Ceramics Industries

Pan R. Chorus, Sekretarz Generalny

CEMBUREAU - The European Cement Association

Pan P. Vanfrachem, Wiceprezes

EMCEF - European Mine, Chemical and Energy Workers' Federation

Pan P. Mazeau, Zastępca Sekretarza Generalnego

EMF - European Metalworkers' Federation

Pan B. Samyn, Zastępca Sekretarza Generalnego

EMO - European Mortar Industry Organization

Pan H-P. Braus, Sekretarz Generalny

EURIMA - European Insulation Manufacturers Association

Pan H. Biedermann, Dyrektor Generalny

EUROMINES - European Association of Mining Industries

Pani C. Hebestreit, Sekretarz Generalny

**EURO-ROC - European and International federation
of natural stones industries**

Pan G. Merke, Sekretarz Generalny

ESGA - European Special Glass Association

Pan F. Van Houte, Sekretarz Generalny

FEVE - European Container Glass Federation

Pan A. Somogyi, Sekretarz Generalny

GEPVP - European Association of Flat Glass Manufacturers

Pani E. Bullen, Sekretarz Generalny

IMA-Europe – The Industrial Minerals Association

Pan C. Stenneler, Prezes

Pani M. Wyart-Remy, Sekretarz Generalny

UEPG - European Aggregates Association

Pan D. Audibert, Prezes

Załącznik 1 - Dobre praktyki (Podręcznik dobrych praktyk)

Załącznik 2 - Protokół monitoringu pyłu

Zakres

Protokół monitoringu pyłu powinien być stosowany przez każdą firmę, która pragnie przeprowadzić ocenę narażenia zawodowego w celu zmierzenia poziomów narażenia na pył w miejscu pracy. Jest on zgodny ze wszystkimi obowiązującymi przepisami krajowymi w krajach UE. Opisane poniżej wymogi dotyczą w większym stopniu firm, które nie posiadają reprezentatywnych danych na temat poziomów narażenia na pył. W przypadku innych firm (na przykład mających aktualne bazy danych lub wprowadzających podobny protokół monitoringu pyłu od dłuższego czasu) można stosować okrojoną wersję tego protokołu (bez konieczności zachowania pełnej zgodności ze wszystkimi wymogami).

Cel

Celem protokołu monitoringu pyłu jest gromadzenie danych dotyczących narażenia na pył, aby umożliwić różnym firmom ocenę zgodności z odpowiednimi krajowymi i unijnymi przepisami higieny pracy, takimi jak Wartości Dopuszczalne Narażenia Zawodowego, oraz aby wspierać zapobieganie.

Może on także umożliwić gromadzenie reprezentatywnych i porównywalnych danych na temat poziomów narażenia zawodowego na pył wśród firm, gdzie występuje narażenie na respirabilną krzemionkę krystaliczną, aby zdobyć dane dotyczące oceny zagrożenia zdrowia przez narażenie zawodowe na pył oraz rozpocząć opracowywanie i zdobywanie danych dotyczących narażenia, takich jak „tabele narażenia zawodowego”, dostępne do dalszych badań epidemiologicznych.

Wymagania

Istnieją dwa rodzaje powszechnie stosowanych pomiarów:

- osobisty;
- stacjonarny.
-

Oba rodzaje pomiarów można wykorzystywać razem, ponieważ się uzupełniają.

Wybór najbardziej odpowiednich rozwiązań należy do ekspertów wyznaczonych przez przedstawicieli Pracodawców i Pracowników, zachowując jednocześnie zgodność z przepisami krajowymi i unijnymi.

Należy przestrzegać następujących wymagań ogólnych (wziętych z norm europejskich EN 689 i EN 1232 - patrz Literatura):

- W przypadku pobierania próbek osobistych, sprzęt do pobierania próbek powinien być noszony przez pracownika (w jego strefie oddychania).
- Gromadzone frakcje pyłu powinny to być co najmniej respirabilne i (opcjonalnie) wdychalne i piersiowe frakcje pyłu.
- Sprzęt do pobierania próbek, używany do gromadzenia próbek pyłu, powinien być zgodny z normą europejską EN 481 (do pomiarów osobistych - patrz Literatura).
- Miejsca pobierania próbek powinny obejmować co najmniej zestaw dobrze określonych stanowisk³.

³ Na przykład, w branży minerałów przemysłowych określono następujące stanowiska zawodowe: pracownik kamieniołomu (na zewnątrz), operator kruszarki (wewnątrz), operator procesu mokrego, operator procesu suchego, operator młyna, operator workowania, transport/ładowanie towaru luzem, majster/kierownictwo zakładu, pracownik laboratorium, pracownik konserwacyjny i wszechstronnie wykwalifikowany (operator wszechstronnie wykwalifikowany to operator, który spędza mniej niż 50% czasu pracy, wykonując czynności stanowiska zawodowego z innej kategorii).

- Czas pobierania próbek powinien odpowiadać pełnej zmianie (7-8 godzin). Liczba próbek dla każdego stanowiska powinna być reprezentatywna dla narażenia pracownika. W razie potrzeby, przedstawiciele Pracodawców i Pracowników będą podejmować wspólne decyzje dotyczące najbardziej odpowiedniego czasu i częstotliwości pobierania próbek.
- Jako technikę analityczną do określenia zawartości kwarcu (i krystobalitu) należy zastosować albo dyfrakcję promieniowania rentgenowskiego albo spektroskopię w podczerwieni z transformacją Fouriera, zgodnie z wymogami różnych norm krajowych.
- Firmy (z pomocą organizacji odpowiedzialnej za pobierania próbek i analizę) powinny prowadzić pełną dokumentację sprzętu i procedur, a także danych pomiarów pyłu.
- Laboratoria uczestniczące w analizie kwarcu powinny być akredytowane i/lub powinny dołączyć do międzylaboratoryjnych serii zadań, aby zapewnić jakość i wiarygodność swoich procedur i wyników.

Główna literatura

Normy europejskie:

EN 689 Powietrze na stanowiskach pracy. Wytyczne oceny narażenia inhalacyjnego na czynniki chemiczne przez porównanie z wartościami dopuszczalnymi i strategią pomiarów, 1995, CEN.

EN 481 Powietrze na stanowiskach pracy. Określenie składu ziarnowego dla pomiaru cząstek zawieszonych w powietrzu, 1993, CEN.

EN 1232 Powietrze na stanowiskach pracy. Pompki osobiste do pobierania czynników chemicznych. Wymagania i metody badań, 1997.

Uwaga:

Firmy powinny sprawdzić przepisy i normy krajowe, aby upewnić się, że stosowany monitoring pyłu jest zgodny z wymogami krajowymi. Ponadto, wiele krajów posiada wytyczne techniczne, dotyczące oceny narażenia zawodowego, które można wykorzystać do wprowadzenia monitoringu pyłu w miejscu pracy.

⁴ W celu zachowania zgodności z przepisami krajowymi lub w celu zapobiegania, jedna lub kilka próbek mogą być wystarczające, ale do celów statystycznych (na przykład tabel narażenia zawodowego, badań epidemiologicznych...) minimalna wymagana ilość to 6 na stanowisko.

Załącznik 3 - Format raportowania

Opublikowano w 25/10/2006

Wersja angielska jest wersją podstawową - Ostatnia walidacja tłumaczenia dostępna jest na stronie NEPSI www.nepsi.eu

Umowa dotycząca ochrony zdrowia pracowników poprzez prawidłowe obchodzenie się i użytkowanie krzemionki krystalicznej i produktów, które ją zawierają Format raportowania		Poziom firmy			
Data ostatniej aktualizacji					
		2006-2007	2008-2009	2010-2011	2012-2013
Ogólne informacje o firmie (kraj)					
1	Firma				
	Nazwa firmy				
2	Kraj				
3	Sektor				
4a	Liczba zakładów				
	Suma wiersza 4 - poziom miejsca prac				
4b	Liczba zgłoszonych zakładów				
	Suma wiersza 5 - poziom miejsca pracy				
4c	% zgłoszonych zakładów				
	Wiersz 4b podzielony przez wiersz 4a, daje % wdrożenia raportowania pod względem liczby zakładów				
5a	Liczba pracowników				
	Suma wiersza 6 - Poziom miejsca pracy				
5b	Liczba zgłoszonych pracowników				
	Suma wiersza 6, gdzie wiersz 5 wynosi "1" - Poziom miejsca pracy				
5c	% zgłoszonych pracowników				
	Wiersz 5b podzielony przez wiersz 5a, daje % wdrożenia raportowania pod względem liczby pracowników				
Ryzyko narażenia					
7	Liczba pracowników potencjalnie narażonych na respirabilną krzemionkę krystaliczną				
	Suma wiersza 7 - Poziom miejsca pracy				
Ocena ryzyka i monitoring pyłu					
8	Liczba pracowników objętych oceną ryzyka (1)				
	Suma wiersza 9 - Poziom miejsca pracy				
9	Liczba pracowników objętych monitoringiem narażenia (2)				
	Suma wiersza 9 - Poziom miejsca pracy				
10	Liczba pracowników z oceną ryzyka wymagającą protokołu badań lekarskich na krzemień (3)				
	Suma wiersza 10 - Poziom miejsca pracy				
Badania lekarskie					
11	Liczba pracowników objętych protokołem ogólnych badań lekarskich				
	Suma wiersza 11 - Poziom miejsca pracy				
12	Liczba pracowników objętych protokołem badań lekarskich na krzemień				
	Suma wiersza 12 - Poziom miejsca pracy				
Szkolenie					
13	Liczba pracowników objętych informowaniem, instruktażem i szkoleniem w zakresie zasad ogólnych (4)				
	Suma wiersza 13 - Poziom miejsca pracy				
14	Liczba pracowników objętych informowaniem, instruktażem i szkoleniem w zakresie kart zadań (5)				
	Suma wiersza 14 - Poziom miejsca pracy				
Dobre praktyki					
15	Środki techniczne zmniejszające powstawanie/ rozpraszanie respirabilnej krzemionki krystalicznej				
	Suma wiersza 15 - Poziom miejsca pracy				
16	Środki organizacyjne				
	Suma wiersza 16 - Poziom miejsca pracy				
17	Dystrybucja i stosowanie sprzętu ochrony osobistej tam, gdzie to konieczne (6)				
	Suma wiersza 17 - Poziom miejsca pracy				
Kluczowe wskaźniki wydajności					
18	% pracowników potencjalnie narażonych na respirabilną krzemionkę krystaliczną				
	Wiersz 7 podzielony przez wiersz 5b, daje % pracowników mających kontakt z materiałem potencjalnie emitującym respirabilną krzemionkę krystaliczną				
19	% objętych oceną ryzyka				
	Wiersz 8 podzielony przez wiersz 7, daje % wdrożenia procedury oceny ryzyka				
20	% objętych monitoringiem narażenia				
	Wiersz 9 podzielony przez wiersz 7, daje % wdrożenia procedury oceny ryzyka				
21	% z oceną ryzyka wymagającą protokołu badań lekarskich na krzemień				
	Wiersz 10 podzielony przez wiersz 7, daje % pracowników o potencjalnie wysokim narażeniu				
22	% objętych ogólnymi badaniami lekarskimi				
	Wiersz 11 podzielony przez wiersz 7, daje % zaangażowania firmy w ogólny monitoring zdrowia w zakresie zgodności z przepisami krajowymi				
23	% objętych protokołem badań lekarskich na krzemień				
	Wiersz 12 podzielony przez wiersz 10, daje % wdrożenia protokołu specjalistycznych badań lekarskich na krzemień				
24	% objętych informowaniem, instruktażem i szkoleniem w zakresie zasad ogólnych				
	Wiersz 13 podzielony przez wiersz 7, daje % wdrożenia rozpowszechnienia zasad ogólnych				
25	% objętych informowaniem, instruktażem i szkoleniem w zakresie kart zadań				
	Wiersz 14 podzielony przez wiersz 7, daje % wdrożenia wymaganych kart zadań				
26	% środków technicznych zmniejszających powstawanie/emisję respirabilnej krzemionki krystalicznej				
	Wiersz 15 podzielony przez wiersz 4b, daje % zakładów, gdzie zastosowano określone środki				
27	% środków organizacyjnych				
	Wiersz 16 podzielony przez wiersz 4b, daje % zakładów, gdzie zastosowano określone środki				
28	% dystrybucji i stosowania sprzętu ochrony osobistej tam, gdzie to konieczne				
	Wiersz 17 podzielony przez wiersz 4b, daje % zakładów, gdzie zastosowano określone środki				
Kluczowe uwagi					
Wpisz wszystkie istotne uwagi na temat wdrożenia Umowy na poziomie firmy (np. podkreśl korzystne i niezadowalające osiągnięcia, ogłoś przyszłe programy doskonalenia, opisz przyjęte nowe dobre praktyki)					
Nazwisko: Stanowisko: Data: ____ / ____ / ____					
Podpis					

- (1) Procedura oceny ryzyka znajduje się w Załączniku I - Dobre praktyki do Umowy (Podręcznik dobrych praktyk, Część I, Rozdział 4)
- (2) Patrz Załącznik 2 - Protokół monitoringu pyłu do Umowy
- (3) Patrz Załącznik 8 - Protokół badań lekarskich na krzemień do Umowy
- (4) Ogólne zasady zapobiegania zostały przedstawione w Załączniku 1 - Dobre praktyki do Umowy (Podręcznik dobrych praktyk, Część I, najważniejsze informacje o respirabilnej krzemionce krystalicznej)
- (5) Dobre praktyki zostały przedstawione w Załączniku 1 - Dobre praktyki do Umowy (Podręcznik dobrych praktyk, Część II, Karty zadań ogólnych i specjalistycznych)
- (6) Karta zadań dot. ochrony osobistej znajduje się w Załączniku 1 - Dobre praktyki do Umowy (Podręcznik dobrych praktyk, Część II, Karta zadań 2.1.15)

Opublikowano w 25/10/2006

Wersja angielska jest wersją podstawową - Ostatnia walidacja tłumaczenia dostępna jest na stronie NEPSI www.nepsi.eu

2006-2007	2008-2009	2010-2011	2012-2013
-----------	-----------	-----------	-----------

1	Słownyzyszenie				
2	Nazwa słownyzyszenia				
3	Kraj				
4	Sektor				
4a	Liczba zakładów				
4b	Liczba zgłoszonych zakładów				
4c	% zgłoszonych zakładów				
5a	Liczba pracowników				
5b	Liczba zgłoszonych pracowników				
5c	% zgłoszonych pracowników				

7	Liczba pracowników potencjalnie narażonych na respirabilną krzemionkę krystaliczną				
Suma wiersza 7 - Poziom firmy					

[illegible]

11	Liczba pracowników objętych protokołem ogólnych badań lekarskich				
	Suma wiersza 11 - Poziom ferry				
12	Liczba pracowników objętych protokołem badań lekarskich na krzemień				
	Suma wiersza 12 - Poziom ferry				

13	Liczba pracowników objętych informowaniem, instruktażem i szkoleniem w zakresie zasad ogólnych (4)			
<i>Suma wiersza 13 = Pozycja 10my</i>				
14	Liczba pracowników objętych informowaniem, instruktażem i szkoleniem w zakresie kart zadań (5)			
<i>Suma wiersza 14 = Pozycja 11my</i>				

15	Środki techniczne zmniejszające powstawanie/emisję respirabilnej krzemionki krystalicznej				
Suma wiersza 15 - Poziom ferry					
16	Środki organizacyjne i dobre praktyki w pracy				
Suma wiersza 16 - Poziom ferry					
17	Dystrybucja i stosowanie sprzętu ochrony osobistej tam, gdzie to konieczne (6)				
Suma wiersza 17 - Poziom ferry					

18	% pracowników potencjalnie narażonych na respirabilną krzemionkę krystaliczną				
19	% objętych oceną ryzyka				
20	% objętych monitoringiem narażenia				
21	% z oceną ryzyka wymagającą protokołu badań lekarskich na krzemice				
22	% objętych ogólnymi badaniami lekarskimi				
23	% objętych protokołem badań lekarskich na krzemice				
24	% objętych informowaniem, instruktazem i szkoleniem w zakresie zasad ogólnych				
25	% objętych informowaniem, instruktazem i szkoleniem w zakresie kart zadań				
26	% środków technicznych zmniejszających powstawanie/ emisję respirabilnej krzemionki krystalicznej				
27	% środków organizacyjnych				
28	% dystrybucji i stosowania sprzętu ochrony osobistej tam, gdzie to konieczne				

Wpisz wszystkie istotne uwagi na temat wdrożenia Umowy na poziomie krajowym (np. podkreślić korzystne i niezadowalające osiągnięcia, ogłosić przyszłe programy doskonalenia, opisać przyjęte nowe dobre praktyki)

Podpis

- (1) Procedura oceny ryzyka znajduje się w *Załączniku 1 - Dobre praktyki* do Umowy (Podręcznik dobrych praktyk, Część I, Rozdział 4)
- (2) Patrz *Załącznik 2 - Protokół monitoringu pyłu* do Umowy
- (3) Patrz *Załącznik 8 - Protokół badań lekarskich na krzemień* do Umowy
- (4) Ogólne zasady zapobiegania zostały przedstawione w *Załączniku 1 - Dobre praktyki* do Umowy (Podręcznik dobrych praktyk, Część I, najważniejsze informacje o respirabilnej krzemience krystalicznej)
- (5) Dobre praktyki zostały przedstawione w *Załączniku 1 - Dobre praktyki* do Umowy (Podręcznik dobrych praktyk, Część II, Karty zadań ogólnych i specjalistycznych)
- (6) Karta zadań dot. ochrony osobistych znajduje się w *Załączniku 1 - Dobre praktyki* do Umowy (Podręcznik dobrych praktyk, Część II, Karta zadań 2.1.15)

Umowa dotycząca ochrony zdrowia pracowników poprzez prawidłowe obchodzenie się i użytkowanie krzemionki krystalicznej i produktów, które ją zawierają Format raportowania	Poziom branżowy																																																																																																																																				
Data ostatniej aktualizacji																																																																																																																																					
2006-2007 2008-2009 2010-2011 2012-2013																																																																																																																																					
Ogólne informacje o sektorze (EU25 Association)																																																																																																																																					
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 5%; text-align: center;">1</td> <td style="width: 65%;">Stowarzyszenie</td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 5%;"></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Nazwa stowarzyszenia</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2a</td> <td>Liczba krajów</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Wpisz liczbę krajów reprezentowanych przez stowarzyszenie</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2b</td> <td>Liczba zgłoszonych krajów</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Różn. wiersza 2 - Poziom krajowy</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2c</td> <td>% zgłoszonych krajów</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Wiersz 2b podzielony przez wiersz 2a; daje % wdrożenia raportowania pod względem krajów</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">3</td> <td>Sektor</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">4a</td> <td>Liczba zakładów</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Suma wiersza 4a - Poziom krajowy</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">4b</td> <td>Liczba zgłoszonych zakładów</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Suma wiersza 4b - Poziom krajowy</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">4c</td> <td>% zgłoszonych zakładów</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Wiersz 4b podzielony przez wiersz 4a; daje % wdrożenia raportowania pod względem liczby zakładów</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">5a</td> <td>Liczba pracowników</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Suma wiersza 5a - Poziom krajowy</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">5b</td> <td>Liczba zgłoszonych pracowników</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Suma wiersza 5b - Poziom krajowy</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">5c</td> <td>% zgłoszonych pracowników</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Wiersz 5b podzielony przez wiersz 5a; daje % wdrożenia raportowania pod względem liczby pracowników</td> </tr> </table>		1	Stowarzyszenie					Nazwa stowarzyszenia						2a	Liczba krajów					Wpisz liczbę krajów reprezentowanych przez stowarzyszenie						2b	Liczba zgłoszonych krajów					Różn. wiersza 2 - Poziom krajowy						2c	% zgłoszonych krajów					Wiersz 2b podzielony przez wiersz 2a; daje % wdrożenia raportowania pod względem krajów						3	Sektor					4a	Liczba zakładów					Suma wiersza 4a - Poziom krajowy						4b	Liczba zgłoszonych zakładów					Suma wiersza 4b - Poziom krajowy						4c	% zgłoszonych zakładów					Wiersz 4b podzielony przez wiersz 4a; daje % wdrożenia raportowania pod względem liczby zakładów						5a	Liczba pracowników					Suma wiersza 5a - Poziom krajowy						5b	Liczba zgłoszonych pracowników					Suma wiersza 5b - Poziom krajowy						5c	% zgłoszonych pracowników					Wiersz 5b podzielony przez wiersz 5a; daje % wdrożenia raportowania pod względem liczby pracowników											
1	Stowarzyszenie																																																																																																																																				
Nazwa stowarzyszenia																																																																																																																																					
2a	Liczba krajów																																																																																																																																				
Wpisz liczbę krajów reprezentowanych przez stowarzyszenie																																																																																																																																					
2b	Liczba zgłoszonych krajów																																																																																																																																				
Różn. wiersza 2 - Poziom krajowy																																																																																																																																					
2c	% zgłoszonych krajów																																																																																																																																				
Wiersz 2b podzielony przez wiersz 2a; daje % wdrożenia raportowania pod względem krajów																																																																																																																																					
3	Sektor																																																																																																																																				
4a	Liczba zakładów																																																																																																																																				
Suma wiersza 4a - Poziom krajowy																																																																																																																																					
4b	Liczba zgłoszonych zakładów																																																																																																																																				
Suma wiersza 4b - Poziom krajowy																																																																																																																																					
4c	% zgłoszonych zakładów																																																																																																																																				
Wiersz 4b podzielony przez wiersz 4a; daje % wdrożenia raportowania pod względem liczby zakładów																																																																																																																																					
5a	Liczba pracowników																																																																																																																																				
Suma wiersza 5a - Poziom krajowy																																																																																																																																					
5b	Liczba zgłoszonych pracowników																																																																																																																																				
Suma wiersza 5b - Poziom krajowy																																																																																																																																					
5c	% zgłoszonych pracowników																																																																																																																																				
Wiersz 5b podzielony przez wiersz 5a; daje % wdrożenia raportowania pod względem liczby pracowników																																																																																																																																					
Ryzyko narażenia																																																																																																																																					
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 5%; text-align: center;">7</td> <td style="width: 65%;">Liczba pracowników potencjalnie narażonych na respirabilną krzemionkę krystaliczną</td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 5%;"></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Suma wiersza 7 - Poziom krajowy</td> </tr> </table>		7	Liczba pracowników potencjalnie narażonych na respirabilną krzemionkę krystaliczną					Suma wiersza 7 - Poziom krajowy																																																																																																																													
7	Liczba pracowników potencjalnie narażonych na respirabilną krzemionkę krystaliczną																																																																																																																																				
Suma wiersza 7 - Poziom krajowy																																																																																																																																					
Ocena ryzyka i monitoring pyłu																																																																																																																																					
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 5%; text-align: center;">8</td> <td style="width: 65%;">Liczba pracowników objętych oceną ryzyka (1)</td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 5%;"></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Suma wiersza 8 - Poziom krajowy</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">9</td> <td>Liczba pracowników objętych monitoringiem narażenia (2)</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Suma wiersza 9 - Poziom krajowy</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">10</td> <td>Liczba pracowników z oceną ryzyka wymagającą protokołu badań lekarskich na krzemień (3)</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Suma wiersza 10 - Poziom krajowy</td> </tr> </table>		8	Liczba pracowników objętych oceną ryzyka (1)					Suma wiersza 8 - Poziom krajowy						9	Liczba pracowników objętych monitoringiem narażenia (2)					Suma wiersza 9 - Poziom krajowy						10	Liczba pracowników z oceną ryzyka wymagającą protokołu badań lekarskich na krzemień (3)					Suma wiersza 10 - Poziom krajowy																																																																																																					
8	Liczba pracowników objętych oceną ryzyka (1)																																																																																																																																				
Suma wiersza 8 - Poziom krajowy																																																																																																																																					
9	Liczba pracowników objętych monitoringiem narażenia (2)																																																																																																																																				
Suma wiersza 9 - Poziom krajowy																																																																																																																																					
10	Liczba pracowników z oceną ryzyka wymagającą protokołu badań lekarskich na krzemień (3)																																																																																																																																				
Suma wiersza 10 - Poziom krajowy																																																																																																																																					
Badania lekarskie																																																																																																																																					
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 5%; text-align: center;">11</td> <td style="width: 65%;">Liczba pracowników objętych protokołem ogólnych badań lekarskich</td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 5%;"></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Suma wiersza 11 - Poziom krajowy</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">12</td> <td>Liczba pracowników objętych protokołem badań lekarskich na krzemień</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Suma wiersza 12 - Poziom krajowy</td> </tr> </table>		11	Liczba pracowników objętych protokołem ogólnych badań lekarskich					Suma wiersza 11 - Poziom krajowy						12	Liczba pracowników objętych protokołem badań lekarskich na krzemień					Suma wiersza 12 - Poziom krajowy																																																																																																																	
11	Liczba pracowników objętych protokołem ogólnych badań lekarskich																																																																																																																																				
Suma wiersza 11 - Poziom krajowy																																																																																																																																					
12	Liczba pracowników objętych protokołem badań lekarskich na krzemień																																																																																																																																				
Suma wiersza 12 - Poziom krajowy																																																																																																																																					
Szkolenie																																																																																																																																					
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 5%; text-align: center;">13</td> <td style="width: 65%;">Liczba pracowników objętych informowaniem, instruktażem i szkoleniem w zakresie zasad ogólnych (4)</td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 5%;"></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Suma wiersza 13 - Poziom krajowy</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">14</td> <td>Liczba pracowników objętych informowaniem, instruktażem i szkoleniem w zakresie kart zadań (5)</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Suma wiersza 14 - Poziom krajowy</td> </tr> </table>		13	Liczba pracowników objętych informowaniem, instruktażem i szkoleniem w zakresie zasad ogólnych (4)					Suma wiersza 13 - Poziom krajowy						14	Liczba pracowników objętych informowaniem, instruktażem i szkoleniem w zakresie kart zadań (5)					Suma wiersza 14 - Poziom krajowy																																																																																																																	
13	Liczba pracowników objętych informowaniem, instruktażem i szkoleniem w zakresie zasad ogólnych (4)																																																																																																																																				
Suma wiersza 13 - Poziom krajowy																																																																																																																																					
14	Liczba pracowników objętych informowaniem, instruktażem i szkoleniem w zakresie kart zadań (5)																																																																																																																																				
Suma wiersza 14 - Poziom krajowy																																																																																																																																					
Dobre praktyki																																																																																																																																					
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 5%; text-align: center;">15</td> <td style="width: 65%;">Środki techniczne zmniejszające powstawanie/emisję respirabilnej krzemionki krystalicznej</td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 5%;"></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Suma wiersza 15 - Poziom krajowy</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">16</td> <td>Środki organizacyjne</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Suma wiersza 16 - Poziom krajowy</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">17</td> <td>Dystrybucja i stosowanie sprzętu ochrony osobistej tam, gdzie to konieczne (6)</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Suma wiersza 17 - Poziom krajowy</td> </tr> </table>		15	Środki techniczne zmniejszające powstawanie/emisję respirabilnej krzemionki krystalicznej					Suma wiersza 15 - Poziom krajowy						16	Środki organizacyjne					Suma wiersza 16 - Poziom krajowy						17	Dystrybucja i stosowanie sprzętu ochrony osobistej tam, gdzie to konieczne (6)					Suma wiersza 17 - Poziom krajowy																																																																																																					
15	Środki techniczne zmniejszające powstawanie/emisję respirabilnej krzemionki krystalicznej																																																																																																																																				
Suma wiersza 15 - Poziom krajowy																																																																																																																																					
16	Środki organizacyjne																																																																																																																																				
Suma wiersza 16 - Poziom krajowy																																																																																																																																					
17	Dystrybucja i stosowanie sprzętu ochrony osobistej tam, gdzie to konieczne (6)																																																																																																																																				
Suma wiersza 17 - Poziom krajowy																																																																																																																																					
Kluczowe wskaźniki wydajności																																																																																																																																					
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 5%; text-align: center;">18</td> <td style="width: 65%;">% pracowników potencjalnie narażonych na respirabilną krzemionkę krystaliczną</td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 5%;"></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Wiersz 5c podzielony przez wiersz 5a; daje % pracowników mających kontakt z materiałami potencjalnie emitującymi respirabilną krzemionkę krystaliczną</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">19</td> <td>% objętych oceną ryzyka</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Wiersz 8 podzielony przez wiersz 7; daje % wdrożenia procedury oceny ryzyka</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">20</td> <td>% objętych monitoringiem narażenia</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Wiersz 9 podzielony przez wiersz 7; daje % wdrożenia procedury oceny ryzyka</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">21</td> <td>% z oceną ryzyka wymagającą protokołu badań lekarskich na krzemień</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Wiersz 10 podzielony przez wiersz 7; daje % pracowników o potencjalnie wysokim narażeniu</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">22</td> <td>% objętych ogólnymi badaniami lekarskimi</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Wiersz 11 podzielony przez wiersz 7; daje % zaangażowania firmy w ogólny monitoring zdrowia w zakresie zgodności z przepisami krajowymi</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">23</td> <td>% objętych protokołem badań lekarskich na krzemień</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Wiersz 12 podzielony przez wiersz 7; daje % wdrożenia protokołu specjalistycznych badań lekarskich na krzemień</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">24</td> <td>% objętych informowaniem, instruktażem i szkoleniem w zakresie zasad ogólnych</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Wiersz 13 podzielony przez wiersz 7; daje % wdrożenia rozpowszechnienia zasad ogólnych</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">25</td> <td>% objętych informowaniem, instruktażem i szkoleniem w zakresie kart zadań</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Wiersz 14 podzielony przez wiersz 7; daje % wdrożenia wymaganych kart zadań</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">26</td> <td>% środków technicznych zmniejszających powstawanie/emisję respirabilnej krzemionki krystalicznej</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Wiersz 15 podzielony przez wiersz 4b; daje % zakładów, gdzie zastosowano określone środki</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">27</td> <td>% środków organizacyjnych</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Wiersz 16 podzielony przez wiersz 4b; daje % zakładów, gdzie zastosowano określone środki</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">28</td> <td>% dystrybucji i stosowania sprzętu ochrony osobistej tam, gdzie to konieczne</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="6">Wiersz 17 podzielony przez wiersz 4b; daje % zakładów, gdzie zastosowano określone środki</td> </tr> </table>		18	% pracowników potencjalnie narażonych na respirabilną krzemionkę krystaliczną					Wiersz 5c podzielony przez wiersz 5a; daje % pracowników mających kontakt z materiałami potencjalnie emitującymi respirabilną krzemionkę krystaliczną						19	% objętych oceną ryzyka					Wiersz 8 podzielony przez wiersz 7; daje % wdrożenia procedury oceny ryzyka						20	% objętych monitoringiem narażenia					Wiersz 9 podzielony przez wiersz 7; daje % wdrożenia procedury oceny ryzyka						21	% z oceną ryzyka wymagającą protokołu badań lekarskich na krzemień					Wiersz 10 podzielony przez wiersz 7; daje % pracowników o potencjalnie wysokim narażeniu						22	% objętych ogólnymi badaniami lekarskimi					Wiersz 11 podzielony przez wiersz 7; daje % zaangażowania firmy w ogólny monitoring zdrowia w zakresie zgodności z przepisami krajowymi						23	% objętych protokołem badań lekarskich na krzemień					Wiersz 12 podzielony przez wiersz 7; daje % wdrożenia protokołu specjalistycznych badań lekarskich na krzemień						24	% objętych informowaniem, instruktażem i szkoleniem w zakresie zasad ogólnych					Wiersz 13 podzielony przez wiersz 7; daje % wdrożenia rozpowszechnienia zasad ogólnych						25	% objętych informowaniem, instruktażem i szkoleniem w zakresie kart zadań					Wiersz 14 podzielony przez wiersz 7; daje % wdrożenia wymaganych kart zadań						26	% środków technicznych zmniejszających powstawanie/emisję respirabilnej krzemionki krystalicznej					Wiersz 15 podzielony przez wiersz 4b; daje % zakładów, gdzie zastosowano określone środki						27	% środków organizacyjnych					Wiersz 16 podzielony przez wiersz 4b; daje % zakładów, gdzie zastosowano określone środki						28	% dystrybucji i stosowania sprzętu ochrony osobistej tam, gdzie to konieczne					Wiersz 17 podzielony przez wiersz 4b; daje % zakładów, gdzie zastosowano określone środki					
18	% pracowników potencjalnie narażonych na respirabilną krzemionkę krystaliczną																																																																																																																																				
Wiersz 5c podzielony przez wiersz 5a; daje % pracowników mających kontakt z materiałami potencjalnie emitującymi respirabilną krzemionkę krystaliczną																																																																																																																																					
19	% objętych oceną ryzyka																																																																																																																																				
Wiersz 8 podzielony przez wiersz 7; daje % wdrożenia procedury oceny ryzyka																																																																																																																																					
20	% objętych monitoringiem narażenia																																																																																																																																				
Wiersz 9 podzielony przez wiersz 7; daje % wdrożenia procedury oceny ryzyka																																																																																																																																					
21	% z oceną ryzyka wymagającą protokołu badań lekarskich na krzemień																																																																																																																																				
Wiersz 10 podzielony przez wiersz 7; daje % pracowników o potencjalnie wysokim narażeniu																																																																																																																																					
22	% objętych ogólnymi badaniami lekarskimi																																																																																																																																				
Wiersz 11 podzielony przez wiersz 7; daje % zaangażowania firmy w ogólny monitoring zdrowia w zakresie zgodności z przepisami krajowymi																																																																																																																																					
23	% objętych protokołem badań lekarskich na krzemień																																																																																																																																				
Wiersz 12 podzielony przez wiersz 7; daje % wdrożenia protokołu specjalistycznych badań lekarskich na krzemień																																																																																																																																					
24	% objętych informowaniem, instruktażem i szkoleniem w zakresie zasad ogólnych																																																																																																																																				
Wiersz 13 podzielony przez wiersz 7; daje % wdrożenia rozpowszechnienia zasad ogólnych																																																																																																																																					
25	% objętych informowaniem, instruktażem i szkoleniem w zakresie kart zadań																																																																																																																																				
Wiersz 14 podzielony przez wiersz 7; daje % wdrożenia wymaganych kart zadań																																																																																																																																					
26	% środków technicznych zmniejszających powstawanie/emisję respirabilnej krzemionki krystalicznej																																																																																																																																				
Wiersz 15 podzielony przez wiersz 4b; daje % zakładów, gdzie zastosowano określone środki																																																																																																																																					
27	% środków organizacyjnych																																																																																																																																				
Wiersz 16 podzielony przez wiersz 4b; daje % zakładów, gdzie zastosowano określone środki																																																																																																																																					
28	% dystrybucji i stosowania sprzętu ochrony osobistej tam, gdzie to konieczne																																																																																																																																				
Wiersz 17 podzielony przez wiersz 4b; daje % zakładów, gdzie zastosowano określone środki																																																																																																																																					
Kluczowe uwagi																																																																																																																																					
Wpisz wszystkie istotne uwagi na temat wdrożenia Umowy na poziomie sektora (np. podkreślić korzystne i niezadowolające osiągnięcia, ogłosić przyszłe programy doskonalenia, opisać przyjęte nowe dobre praktyki)																																																																																																																																					
Nazwisko: Stanowisko: Data: ____ / ____ / ____																																																																																																																																					
Podpis																																																																																																																																					

- (1) Procedura oceny ryzyka znajduje się w Załączniku I - Dobre praktyki do Umowy (Podręcznik dobrych praktyk, Część I, Rozdział 4)
- (2) Patrz Załącznik 2 - Protokół monitoringu pyłu do Umowy
- (3) Patrz Załącznik 8 - Protokół badań lekarskich na krzemień do Umowy
- (4) Ogólne zasady zapobiegania zostały przedstawione w Załączniku 1 - Dobre praktyki do Umowy (Podręcznik dobrych praktyk, Część I, najważniejsze informacje o respirabilnej krzemionce krystalicznej)
- (5) Dobre praktyki zostały przedstawione w Załączniku 1 - Dobre praktyki do Umowy (Podręcznik dobrych praktyk, Część II, Karty zadań ogólnych i specjalistycznych)
- (6) Karta zadań dot. ochrony osobistej znajduje się w Załączniku 1 - Dobre praktyki do Umowy (Podręcznik dobrych praktyk, Część II, Karta zadań 2.1.15)

Opublikowano w 25/10/2006

Wersja angielska jest wersją podstawową - Ostatnia walidacja tłumaczenia dostępna jest na stronie NEPSI www.nepsi.eu

Załącznik 4 - Lista projektów badań

Poprzednie projekty badań:

Scientific opinion on the health effects of airborne Crystalline Silica, IOM report, 1996.

The quartz hazard: a variable entity, K Donaldson & PJA Borm, Amer. J. Occup. Hyg. 42 (5), 287-294, 1998.

Evaluation & comparison of personal dust & quartz exposure, measurements from the UK & German silica producers industry, IOM report to client, 1998.

Epidemiological evidence on the carcinogenicity of silica: factors in scientific judgments, C. Soutar et al, Amer. J. Occup. Hyg. 44 (1) 3-14, 2000.

Inflammatory effects of respirable quartz collected in workplaces versus DQ12 quartz: Particle surface correlates, A. Clouter et al, Toxicol. Sc. 63, 90-98, 2001.

In vitro genotoxicity assessment of commercial quartz flours in comparison to standard DQ12 quartz, G. Cakmak et al, Int. J. Hyg. Environm. Health, 207 (2004); 105-113.

Different toxic, fibrogenic and mutagenic effects of four commercial quartz flours in the rat lung, F. Seiler et al, Int. J. Hyg. Environm. Health, 207 (2004); 115-124.

Determining significant variance of biological activity between different respirable quartz flours by a vector model, J. Bruch et al, Int. J. Environm. Health (accepted).

Relationships between the state of the surface of four commercial quartz flours and their biological activity in vitro and in vivo, B. Fubini et al, Int. J. Hyg. Environm. Health, 207 (2004); 89-104.

Mortality in the UK Industrial Sand Industry: 1. Exposure Assessment and 2. Mortality, T.P. Brown and L. Rushton, accepted for publication in Occupational and Environmental Medicine Journal (OEMJ) in 2005.

Załącznik 5 - Opis branż

Kruszywa

Kruszywa to materiał ziarnisty, stosowany w budownictwie. W Europie produkuje się i wykorzystuje niemal 3 mld ton kruszyw rocznie. Jednak większość operatorów w sektorze to małe i średnie przedsiębiorstwa. Typowy mały zakład zatrudnia bezpośrednio 7 do 10 osób. Przemysł kruszyw obejmuje około 25 000 miejsc wydobywania w Europie, zatrudniając 250 000 osób w UE.

Najbardziej popularne kruszywa naturalne to piasek, żwir i tłuczeń kamienny o bardzo zróżnicowanej zawartości wolnej krzemionki (od 0% do 100%). Jeśli chodzi o indywidualne oceny ryzyka, przeprowadzane w ramach tej Umowy, uwzględnia się tylko złoża o wysokiej zawartości krzemionki. Jednak nawet w takich przypadkach ryzyko narażenia pracowników na respirabilną krzemionkę krystaliczną jest zazwyczaj niskie. Kruszywa wytwarzane ze skał zawierających niewielki procent krzemionki, niezależnie od indywidualnej oceny ryzyka, prawdopodobnie będą nieistotne pod względem ich wpływu na zdrowie pracowników.

Przemysł ceramiczny

Przemysł ceramiczny wykorzystuje krzemionkę głównie jako składnik strukturalny gliny i jako główny składnik płytek ceramicznych. Podstawowe produkty ceramiczne zawierające krzemionkę to ceramika stołowa i ozdobna, ceramika sanitarna, płytki ścienne i podłogowe, cegły i dachówki, materiały ogniotrwałe, itp.

W UE znajduje się około 2 000 firm produkujących ceramikę. Liczbę pracowników przemysłu ceramicznego UE szacuje się na około 234 000. Przemysł ceramiczny jest obecny praktycznie we wszystkich Państwach Członkowskich UE.

Odlewnie

Wyroby przemysłu odlewniczego to odlewy z żelaza, stali i metali nieżelaznych, wytwarzane poprzez wylanie roztopionego metalu do form, wykonanych zwykle w całości lub częściowo ze związanego piasku krzemowego. Przemysł odlewniczy to ważny dostawca dla branży motoryzacyjnej, budowy maszyn i innych branż. To branża złożona głównie z małych i średnich przedsiębiorstw: w Państwach Członkowskich UE znajduje się około 4 000 odlewni zatrudniających łącznie 300 000 pracowników.

Przemysł szklarski

Ditlenek krzemu to główny tlenek szkłotwórczy, co sprawia, że piasek krzemowy jest podstawowym składnikiem wszystkich rodzajów szkła. Główne wyroby ze szkła to opakowania szklane (butelki, słoiki, itp.), szyby (do budynków, lusterek, samochodów, itp.), szkło gospodarcze (zastawy stołowe: szklanki, miski; ozdoby, itp.), włókno szklane (do wzmocniania, izolacji) i szkło specjalne (do telewizorów, laboratoriów, optyki, itp.).

W UE produkcją szkła zajmuje się ponad 1 000 firm. Przemysł szklarski jest obecny we wszystkich krajach europejskich i zatrudnia ponad 230 000 osób w UE.

Po stopieniu surowca, nie ma już krzemionki krystalicznej. Szkło jest materiałem amorficznym.

Przemysł minerałów przemysłowych i metalonośnych

Minerały przemysłowe:

Szereg minerałów przemysłowych zawiera krzemionkę. Krzemionka występuje powszechnie w stanie krystalicznym, choć spotyka się również stan amorficzny (niekrystaliczny). Krzemionka krystaliczna

jest twarda, chemicznie obojętna i posiada wysoką temperaturę topnienia. Posiada cenne właściwości dla wielu zastosowań przemysłowych, głównie w branży szklarskiej, odlewniczej, budowlanej, ceramicznej i chemicznej. Każdego dnia w Europie wydobywa się 145 mln ton minerałów przemysłowych (np. bentonitu, boranu, węglanu wapnia, diatomitu, skalenia, gipsu, kaolinu i gliny plastycznej, talku, itp.). Niektóre minerały przemysłowe mogą zawierać różną ilość krzemionki krystalicznej.

Te minerały są wytwarzane przez 300 firm lub grup obsługujących około 810 kopalń i kamieniołomów oraz 830 zakładów w 18 Państwach Członkowskich UE, a także w Szwajcarii, Norwegii, Turcji, Bułgarii, Rumunii i Chorwacji. W branży minerałów przemysłowych w UE pracuje około 100 000 osób.

Rudy metali:

W UE wydobywa się wiele rodzajów rud metali, a w przypadku niektórych, np. rtęci, srebra, ołowiu, wolframu, cynku, chromu, miedzi, żelaza, złota, kobaltu, boksytu, antymonu, manganu, niklu czy tytanu, UE jest stosunkowo ważnym producentem. Zdarza się, że europejscy producenci zajmują miejsce w pierwszej dziesiątce producentów na świecie.

Rudy metali wytwarza się w 12 Państwach Członkowskich UE, a także w Norwegii, Turcji, Bułgarii, Rumunii, Kosowie i Serbii. W UE, ten sektor przemysłu górniczego i minerałów zatrudnia bezpośrednio około 23 000 osób.

Różne rudy metalu mogą zawierać różną ilość krzemionki krystalicznej.

Przemysł cementowy

Cement to sproszkowana substancja, wykorzystywana głównie jako środek wiążący w produkcji betonu. Wytwarza się go w procesie wieloetapowym, złożonym z dwóch podstawowych faz:

- produkcja półfabrykatów, tzw. klinkieru, otrzymywanego z wypalania w piecu wysokotemperaturowym (1 450°C) mieszanki surowców, złożonej z gliny, wapienia i szeregu innych dodatków.

- produkcja cementu jako wyrobu gotowego, otrzymywanego poprzez jednorodne zmieszanie zmielonego klinkieru i siarczanu wapnia (gipsu) z lub bez - zależnie od typu cementu - jednym lub kilkoma dodatkowymi komponentami: żużlem, koksikiem, pucolaną, wapieniem, itp.

W roku 2004, produkcja cementu w 25 Państwach Członkowskich UE wyniosła 233 mln ton, czyli około 11% całej produkcji światowej (2,1 mld ton).

W UE jest niemal 340 zakładów. Cztery z pięciu największych cementowni na świecie znajduje się w Europie. W branży minerałów przemysłowych w UE pracuje około 55 000 osób.

Wełna mineralna

Wełna mineralna posiada unikalny zbiór właściwości, łącząc wysoką odporność termiczną z dużą trwałością. Jest wykonana ze stopionego szkła, kamienia lub żużla, przekształconego w strukturę włóknistą, która stanowi połączenie cech termicznych, pożarowych i akustycznych, kluczowych dla izolacji termicznej i akustycznej, a także dla ochrony przeciwpożarowej budynków mieszkalnych i handlowych oraz obiektów przemysłowych.

Właściwości te wynikają ze struktury, zbitej masy włókien, które blokują ruch powietrza, a także ze składu chemicznego.

Producenci izolacji rozwijają się, aby spełnić rosnące wymagania środowiskowe społeczeństwa, doskonalić standardy i przepisy wykorzystania materiałów izolacyjnych.

Wśród welen mineralnych, tylko wata szklana ma znaczenie, jeśli chodzi o krzemionkę krystaliczną, ponieważ powstaje z piasku, podczas gdy wena skalna nie. Po stopieniu surowca na watę szklaną, nie ma już krzemionki krystalicznej, ponieważ staje się materiałem amorficznym.

Przemysł welen mineralnej jest obecny we wszystkich krajach europejskich i zatrudnia ponad 20 000 osób w UE.

Przemysł kamienia naturalnego

Bloki kamienne występują w naturze jako niemal gotowy materiał budowlany. Jednak niewiele osób zdaje sobie sprawę, że potrzeba milionów lat, aby ten materiał uzyskał stan, w którym można go łatwo wydobyć i poddać obróbce.

Branża składa się wyłącznie z małych i średnich przedsiębiorstw, zatrudniających od 5 do 100 osób, i jest podstawowym dostawcą dla branży budowlanej. W UE istnieje ponad 40 000 firm, zatrudniających około 420 000 osób. Praca z kamieniem naturalnym obejmuje nie tylko wydobywanie w kamieniołomach, ale przede wszystkim obróbkę i dostawę kamieni. Rekonstrukcja i nowoczesne zastosowania wymagają fachowej wiedzy i praktyki, posiadanej przez pracowników oraz współczesnych inżynierów branży kamieniarskiej.

Przemysł zapraw murarskich

Zaprawa murarska to mieszanina kruszyw, zwykle o średnicy ziarna poniżej 4 mm (czasami poniżej 8 mm, np. specjalna obrzutka dekoracyjna lub szlichta betonowa) oraz jednej lub kilku substancji wiążących i dodatków i/lub dodanych mieszanek.

Zaprawa murarska z nieorganicznymi substancjami wiążącymi zawiera dodatkowo wodę. Stosowanie i używanie zaprawy nie ogranicza się do prac murarskich. Sektor szlicht betonowych stale rośnie. Występuje wiele specjalnych rodzajów zaprawy, stosowanych do napraw betonu, mocowania płytek, do dachów, do kotwienia śrub i wielu innych aplikacji.

Ponadto, zewnętrzne zespolone systemy termoizolacyjne (ETICS) również są wyrobem branży zapraw murarskich, odgrywającym ważną rolę w rozwiązaniach z zakresu oszczędzania energii. W UE produkcją zapraw zajmuje się ponad 1 300 firm. Unijna branża zapraw murarskich zatrudnia ponad 34 400 osób.

Branża prefabrykatów betonowych

Prefabrykaty betonowe to wytwarzany fabrycznie materiał budowlany, powszechnie stosowany na całym świecie i dostępny we wszystkich rozmiarach i formach, od bardzo małych płytek chodnikowych po ponad 50 m długości elementy mostów.

Jego proces produkcyjny obejmuje mieszanie cementu, kruszyw, wody, dodatków i domieszek w różnych proporcjach, wlewanie ich do form i zostawienie do stwardnienia. Produkty trafiają na rynek w utwardzonym stanie bezpyłowym. Emisja pyłu może zachodzić głównie przy przetwarzaniu surowców oraz poprodukcyjnej obróbce mechanicznej.

Przemysł obejmuje małe i średnie przedsiębiorstwa, rozrzucone po całej Europie. Dane szacunkowe dla UE to: 10 000 zakładów produkcyjnych, 250 000 pracowników i 300 do 400 mln ton wyrobów.

Załącznik 6 [Rada – Sekretariat]

Artykuł 1 - Zakres

Rada odpowiada za przydzielone jej zadania, zgodnie z Artykułem 8 Umowy. Jednak zadania wymienione w Artykule 8 (2) (b) i (d) Umowy należą wyłącznie do wspólnych obowiązków czterech Przewodniczących, wyznaczonych zgodnie z Artykułem 3 podanym poniżej.

Artykuł 2 – Zebrania / Decyzje

- (1) Rada będzie zbierać się co najmniej co dwa lata na dwa dni, w drugiej połowie czerwca danego roku w Brukseli. Sekretariat zapewni wsparcie logistyczne i sekretarskie zebrania, a także zorganizuje je i roześle zaproszenia.
- (2) Członkowie otrzymają raporty zbiorcze Stron Pracodawców na 20 dni roboczych przed pierwszym dniem danego zebrania, aby móc się do niego przygotować. W trakcie dwudniowego zebrania, Członkowie przygotowują i sporządzają Raport skrócony, zgodnie z wymogiem określonym w Artykule 8 (2) Umowy. Oświadczenia i opinie mniejszościowe będą rejestrowane w Załączniku, lecz powinny zostać ograniczone do minimum.
- (3) Dwóch Współprzewodniczących, wyznaczonych zgodnie z Artykułem 3 poniżej, może wspólnie podjąć decyzję o odbywaniu częstszych zebrań, jeśli uznają to za konieczne.
- (4) Członkowie mogą delegować zastępców innych Członków lub Członków zastępczych.

Artykuł 3 - Przewodniczący

Radzie będzie przewodniczyć dwóch Współprzewodniczących oraz dwóch Wicewspółprzewodniczących - każdy wyznaczany przez Strony reprezentujące Pracodawców i Pracowników, na okres czterech lat, po raz pierwszy w dniu podpisania tej Umowy.

Artykuł 4 - Protokół, dokumentacja

- (1) Zebrania Rady będą protokołowane. Protokół zostanie przedstawiony Stronom w ciągu dwóch tygodni po danym zebraniu. W razie braku sprzeciwu ze strony Członków co do protokołu w ciągu kolejnego tygodnia, protokół zostanie uznany za ostateczny.
- (2) Sekretariat lub wyznaczona przez niego strona trzecia będzie prowadzić dokumentację dotyczącą Rady.

Artykuł 5 – Koszty Rady / Sekretariatu

Wszystkie zwykłe racjonalne i uzasadnione wydatki / koszty związane z funkcjonowaniem Rady (sala konferencyjna, tłumaczenie symultaniczne w językach francuskim / angielskim / niemieckim, bez indywidualnych kosztów podróży i zakwaterowania) oraz koszty Sekretariatu zostaną równo rozłożone na Strony reprezentujące Pracodawców.

Artykuł 6 - Odpowiedzialność, odszkodowanie

- (1) Członkostwo w Radzie polega na reprezentowaniu Stron, w związku z czym Członkowie i Członkowie zastępczy nie ponoszą indywidualnej i bezpośredniej odpowiedzialności za swoje obowiązki członkowskie.
- (2) Strony będą wspólnie i indywidualnie zabezpieczać i chronić Członków, Członków zastępczych, ich następców i sukcesorów przed wszelkimi roszczeniami, opłatami, kosztami,

wydatkami, zobowiązaniami i szkodami (w tym racjonalnymi kosztami prawników), poniesionymi lub nałożonymi na nich z uzasadnionych przyczyn w związku z lub w wyniku jakiegokolwiek pozwu, powództwa, postępowania lub roszczenia, w którym mogą być stroną lub uczestniczyć w związku z lub w wyniku ich członkostwa w Radzie, chyba że taki pozew, powództwo, postępowanie lub roszczenie jest wynikiem rozmyślnego wykroczenia lub nadużycia służbowego.

Artykuł 7 – Powiadomienia / Język

Wszystkie powiadomienia, odbiór i rozpowszechnianie dokumentów zgodnie z Załącznikiem 6 będą przeprowadzane za pomocą poczty elektronicznej. Komunikaty od i do Rady należy kierować na adresy poczty elektronicznej Sekretariatu. Wszystkie powiadomienia, zebrania i cała komunikacja będą prowadzone w języku angielskim.

Załącznik 7 - Procedura dostosowywania Dobrych Praktyk

Zgodnie z Artykułem 1, trzeci akapit Umowy, niniejsza Umowa ma na celu, między innymi, zwiększenie znajomości Dobrych Praktyk. Zgodnie z tą ‘dynamiczną’ naturą Dobrych Praktyk oraz Artykułem 5 (3) Umowy, ten Załącznik zawiera procedurę, którą należy przestrzegać w ramach dostosowywania Dobrych Praktyk.

Artykuł 1 – Przesyłanie Stronom nowych lub zaktualizowanych kart zadań

Pracodawcy i Pracownicy powinni, w dowolnym czasie w trakcie obowiązywania Umowy, przysyłać Stronom, przez które są reprezentowani (Strona reprezentująca), propozycje nowych lub zaktualizowanych kart zadań (nazywanych dalej ‘nowymi kartami zadań’), oraz, w przypadku propozycji zaktualizowanych kart zadań, pisemne wyjaśnienie i uzasadnienie przyczyny i sposobu, w jaki te propozycje zaktualizowanych kart zadań poprawiają ochronę pracowników lub zapewniają to samo zabezpieczenie za pomocą innych praktyk i technik, w porównaniu z istniejącymi kartami zadań. Strona reprezentująca oceni i może poprzeć takie nowe karty zadań.

Artykuł 2 – Uzgodnienie nowych kart zadań przez odpowiednika branżowego (Strona ‘lustrzana’)

Zgodnie z wyrażonym poparciem w Artykule 1 powyżej, Strona reprezentująca prześle poparte nowe karty zadań do jej odpowiednika branżowego w celu ich omówienia i oceny. Do obowiązków Stron lustrzanych należy zorganizowanie wymiany poglądów oraz zatwierdzenia nowych kart zadań. Po zatwierdzeniu przez obie strony danej branży, nowe karty zadań zostaną przesłane do Rady (Artykuł 8 (2) Umowy).

Artykuł 3 – Przyjęcie przez Radę

Rada odpowiada za ostateczną aktualizację i przyjęcie nowych kart zadań, aby zagwarantować, że nowe karty zadań nie kolidują z Umową (w tym z innymi kartami zadań, innymi częściami Dobrych Praktyk, itp.). Dotyczy to wycofywania nieważnych kart zadań.

Artykuł 4 – Ważność dostosowań

Po przyjęciu, zgodnie z Artykułem 3, pozostałe Strony będą informowane o wszystkich dostosowaniach Dobrych Praktyk za pomocą poczty elektronicznej lub Extranetu. Będą one obowiązywać przez trzy miesiące po ich podaniu do wiadomości, chyba że Rada określi inną datę.

Artykuł 5 – Częstotliwość procedury dostosowywania

Należy pamiętać, że Rada będzie się zbierać co najmniej co dwa lata. Dlatego Strony powinny gromadzić swoje wnioski o dostosowanie, jeśli to możliwe, odpowiednio do harmonogramu zebrania Rady.

Załącznik 8 - Protokół badań lekarskich na krzemicę

WYTYCZNE OGÓLNE

ocenę ryzyka w miejscu pracy, zgodnie z Podręcznikiem dobrych praktyk, aby określić, gdzie zatrudnieni mogą być szczególnie narażeni na zagrożenia zdrowia związane z respirabilną krzemionką krystaliczną. Wdrożenie protokołu badań lekarskich będzie uzależnione od wyników oceny ryzyka.

Wszystkie badania lekarskie powinny być prowadzone profesjonalnie przez kompetentny personel medyczny, zgodnie z obowiązującymi, krajowymi wymogami prawnymi.

Pracownik lub zewnętrzny doradca ds. zdrowia, odpowiedzialny za program BHP, powinien posiadać praktyczną znajomość elementów programu badań lekarskich układu oddechowego.

Cele specjalnych badań lekarskich związanych z respirabilną krzemionką krystaliczną to:

- wczesne wykrywanie niekorzystnego wpływu na zdrowie;
- określenie podstawy do oceny występujących zmian;
- zapobieganie występowaniu dalszych szkód.

Potencjalne korzyści to:

- rozpoznanie chorych osób;
- rozpoznanie potencjalnie szkodliwych warunków pracy i kontrola skuteczności środków zapobiegawczych w miejscu pracy;
- dostarczanie opinii na temat dokładności oceny ryzyka;
- opracowywanie danych, na których można oprzeć badania epidemiologiczne.

ZAGROŻENIE ZDROWIA UKŁADU ODDECHOWEGO

Podstawowym zagrożeniem zdrowia w wyniku narażenia na pył zawierający respirabilną krzemionkę krystaliczną jest choroba układu oddechowego nazywana krzemicą. Dlatego badania lekarskie przede wszystkim powinny koncentrować się na płucach. Ponadto, istnieją dowody, że osoby cierpiące na krzemicę są bardziej zagrożone zachorowaniem na raka płuc. Również osoby narażone na ogólne działanie pyłu i cierpiące na choroby układu oddechowego związane z pyłem (pylica płuc, krzemica, itp.) są bardziej zagrożone zachorowaniem na gruźlicę. Należy to uwzględnić, przeprowadzając badania lekarskie.

ZAKRES PROGRAMU BADAŃ LEKARSKICH UKŁADU ODDECHOWEGO

1) Program badań lekarskich układu oddechowego powinien obejmować:

- Zakładanie **dokumentacji medycznej** wszystkim pracownikom w dniu zatrudnienia. Rzeczywisty format nie ma znaczenia, ale dokumentacja powinna być dostępna dla upoważnionego personelu medycznego, aktualizowana, zabezpieczona, połączona (np. z danymi narażenia na pył), poufna i przechowywana przez 40 lat po zakończeniu okresu narażenia.

Ta dokumentacja obejmuje przede wszystkim, zgodnie z przepisami krajowymi, następujące podstawowe elementy:

- o Dane identyfikacyjne;
- o Inne przydatne dane demograficzne (historię osobową i rodziny);
- o Profil zawodowy pracownika;
- o Historię zawodową i czynności pozazawodowe, szczegółowo opisujące narażenie na potencjalnie szkodliwy pył, chemikalia i inne czynniki fizyczne (promieniowanie);

- o Historię medyczną, skoncentrowaną na występowaniu objawów zaburzeń pracy układu oddechowego (np. kaszel, plwocina, zadyszka, sapanie);
- o Nałóg palenia papierosów (liczba papierosów wypalanych dziennie, czas trwania nałogu...).
- **Badanie medyczne** klatki piersiowej. Badanie powinno określać, czy uwagi dotyczące klatki piersiowej są normalne czy nie (np. symetria, rozszerzanie, opukiwanie, odgłos oddychania, kołatanie serca, sapanie, rżenie i szmery).
- **Badanie funkcjonalne:**
 - o Choć odchylenia wykazane przez testy spirometryczne lub pracy płuc nie są charakterystyczne (np. palenie jest ważnym czynnikiem mylącym), badanie funkcjonalne układu oddechowego uważa się za przydatny element programu badań lekarskich układu oddechowego ze względu na ocenę bazową i okresowy monitoring. Pozwala wykrywać zaburzenia pracy płuc we wczesnej fazie.
 - o Znormalizowane metody badań spirometrycznych i specyfikacje sprzętu zostały zalecone przez stowarzyszenia zawodowe, takie jak European Respiratory Society (1993) i American Thoracic Society (1995).
- **Badanie radiologiczne:** obserwacja zmian radiograficznych u pracowników narażonych na krzemionkę krystaliczną to najszybszy sposób wczesnego wykrycia krzemicy. Nieprawidłowości są zwykle widoczne radiograficznie, zanim można wykryć zaburzenia pracy płuc przez spirometrię lub zanim wystąpią objawy. Dlatego regularne prześwietlenie klatki piersiowej to kluczowy element badań lekarskich układu oddechowego.
 - o Pełnowymiarowe, tylnoprzodnie (PA) prześwietlenie promieniami Roentgena, najlepiej jeśli uzyskane za pomocą techniki wysokonapięciowej (mniejsze formaty wykonane za pomocą technik komputerowych nie są przydatne).
 - o Zdjęcia powinien odczytać wykwalifikowany i wyszkolony technik rentgenowski lub pneumolog.
 - o Istnieje wiele publikacji zawierających wytyczne dot. prawidłowego sprzętu i technik. Dodatkowe informacje na temat aktualnej praktyki można uzyskać w Międzynarodowej Organizacji Pracy (ILO), 1211 Genewa 22, Szwajcaria.
 - o Zdjęcia powinny zostać sklasyfikowane zgodnie z publikacją 2000 Guidelines for the Use of ILO International Classification of Radiographs of Pneumoconiosis. Wdrożenie i przestrzeganie wytycznych dot. właściwego sprzętu i technik pomoże później w razie potrzeby odpowiednio sklasyfikować zdjęcia rentgenowskie klatki piersiowej.
 - o Częstotliwość prześwietleń rentgenowskich klatki piersiowej zostanie określona przez lekarza medycyny pracy w oparciu o ocenę ryzyka narażenia na respirabilną krzemionkę krystaliczną. Należy przestrzegać obowiązujących ograniczeń prawnych w niektórych krajach, dotyczących częstotliwości badań rentgenowskich. Aby uzyskać poradę, należy skontaktować się z wykwalifikowanym lekarzem medycyny pracy.
 - o Pracownicy mający kontakt z / narażeni na respirabilną krzemionkę krystaliczną, którzy przerwali swoją pracę u danego Pracodawcy (przeszli na emeryturę / przekwalifikowali się), powinni mieć możliwość dalszego korzystania z opieki medycznej na żądanie. Pracodawcy zobowiązują się, w ramach krajowych i unijnych przepisów, zapewnić kontynuację takiej opieki medycznej.

2) Archiwizacja dokumentacji i poufność:

- **Dokumentację medyczną** należy przechowywać bezpiecznie, we własnym zakładzie lub zlecając to innym firmom. Dostęp do tej dokumentacji medycznej będzie ograniczony przepisami krajowymi.
- Dobra **komunikacja** ma zasadnicze znaczenie w realizacji celów programu badań lekarskich.

- o Pracownik powinien być informowany o wynikach jego badań lekarskich;
- o Wyniki programu badań lekarskich, ujawnione w sposób uniemożliwiający identyfikację osób, powinny zostać wykorzystane do doskonalenia istniejących środków kontroli BHP w miejscu pracy.

LITERATURA:

- Occupational Health Program for exposure to Crystalline silica in the Industrial Sand Industry – National Industrial Sand Association (NISA) – March 1997
- Screening and surveillance of workers exposed to mineral dust – WHO – 1996
- The European Respiratory Journal – Volume 6, Supplement 16, March 1993
- Guidelines for the use of the ILO International Classification of radiographs of Pneumoconiosis – Revised edition 2000 – International Labour Organization
- ATS (1995) Standardization of spirometry - American Journal of respiratory and critical care medicine, 152:1107-1136
- Occupational Health Management in the Quarry industry – Quarries National Joint Advisory Committee – version 1 maj 2004
- Health & Safety at work, Information notices on diagnosis of occupational diseases, European Commission, Employment & social affairs, Report EUR 14768.